

מִילְתָא חַדְתָא

מילין יקירין וחידושים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי הוד הו אביהצירא שליט"א

חַדְתָא דְאוֹרַיְיתָא
יסוד חדש ונפלא על הפרשה

מוֹרָא מִקְדָּשׁ וּבָתֵּי כְּנֵסִיּוֹת מִפְּנֵי הַשְּׁרָאַת הַשְּׁכִינָה

צָרִיךְ הָאָדָם לְהַרְגִּישׁ שֶׁהַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֵישֵׁב שָׁם בְּמוֹרָא גָּדוֹל

מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים (כח יז). כָּתַב זְקֵנִי הַקָּדוֹשׁ **אֲבִיר יַעֲקֹב ע"ה** (מחשף הלבן תרומה), נְקֻדּוֹת **מִקְדָּשׁ** הֵן נְקֻדּוֹת 'יִרְאָה', לְהוֹרוֹת דְּעִקַּר הַמִּקְדָּשׁ וּבֵית הַכְּנֶסֶת הוּא שֶׁיַּרְגִּישׁ הָאָדָם בְּעַצְמוֹ וְיֵדַע שֶׁהַשְּׁכִינָה מְצוּיָה שָׁם, וְיֵשֵׁב שָׁם בְּמוֹרָא וָפַחַד שֶׁהֲרֵי יוֹשֵׁב לִפְנֵי הַשְּׁכִינָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר (תהלים נה טו) 'בְּבֵית אֱלֹהִים נְהַלֵּךְ בְּרָגֶשׁ', דְּהַיְנוּ שֶׁיַּרְגִּישׁ וְיֵדַע שֶׁהֲרֵי הוּא בְּבֵית אֱלֹהִים, פֵּרוּשׁ בְּבֵית שֶׁאֱלֹהִים מָצוּי שָׁם.

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם 'מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים', כְּלוֹמַר מֵאַחַר שֶׁהוּא בֵּית אֱלֹהִים הוּא נוֹרָא מְאֹד, וְהַיּוֹשֵׁב בּוֹ צָרִיךְ לֵישֵׁב בְּמוֹרָא גָּדוֹל וּבִקְדֻשָּׁה. וּכְמוֹ שֶׁתָּמַהּ יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁאָמַר (לעיל פסוק טז) 'אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדָעְתִּי', וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י זַ"ל שֶׁאִם יָדַעְתִּי לֹא יָשַׁנְתִּי בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ כָּזֶה.

וּכְמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תהלים ה ח) 'וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ', הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ', הַכַּוָּנָה, אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, חֶסֶד גָּדוֹל וְרַב מְאֹד עָשִׂיתָ עִמָּנוּ אֲשֶׁר זִכִּיתָנוּ לָבוֹא עַד הֵלֹם, שֶׁאָמַרְתָּ לָנוּ עֲשׂוּ לִי בַּיִת אֲשֶׁר שָׁם אֶהְיֶה מָצוּי עִמָּכֶם, וְכֵיוָן שֶׁכֵּן הוּא, צְרִיכִים אָנוּ מִפְּנֵי כְּבוֹדְךָ הַמָּצוּי שָׁם לֵישֵׁב בְּמוֹרָא וָפַחַד. וְזֶה שֶׁאָמַר 'וַאֲנִי בְּרֹב חַסְדְּךָ אָבוֹא בֵיתֶךָ', דְּהַיְנוּ חֶסֶד רַב עָשִׂיתָ עִמִּי שֶׁאָמַרְתָּ לִי זֶה בֵּיתִי, הִנְנִי מָצוּי בּוֹ, בּוֹא וְשֵׁב עִמִּי, וְכֵיוָן שֶׁכֵּן הוּא, מִשְּׁעַת כְּנִיסָתִי בּוֹ אֶכָּנֵס בְּיִרְאָה, וְכָל יְשִׁיבָתִי שָׁם בְּיִרְאָה, וְזֶהוּ 'אֶשְׁתַּחֲוֶה אֶל הֵיכַל קָדְשְׁךָ בְּיִרְאָתֶךָ'.

מִילְתָא דְּפְלִיאָה

מַעֲלַת וּסְגֻלַּת סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה

עַל יְדֵי סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה וְגֹדֶל חֲשִׁיבוּתָהּ מַגִּיעָה הֶאָרָה לָעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים

וַיַּרְא וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה (כח יב). אוֹמֵר הָיָה הרה"ק **רַבִּי יִשְׂרָאֵל מֵרוּזִ'ין ע"ה** (נר ישראל ח"א ויצא, ומובא בשו"ת מור ואהלות באוהל ראשי בשמים סי' יא), פָּסוּק זֶה מְרַמֵּז לָנוּ עַל מִצְוַת סְעֻדַּת מְלַוֶּה מַלְכָּה וְעִצֻּם עֶרְכָּהּ וַחֲשִׁיבוּתָהּ. 'סֻלָּם' רָאשֵׁי תֵּבוֹת סְעוּדַת לְוָיָה מַלְכָּה. 'מֻצָּב אַרְצָה' אַף שֶׁמְּקֻיָּמִים אוֹתָהּ עַל יְדֵי עְנְיֵנֵי אַרְצִיּוּת שֶׁל אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, אוּלָם 'וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה' מַגִּיעַ מִזֶּה הֶאָרָה לְעוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים, הֵיוֹת 'וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ', 'בּוֹ' הַיְנוּ: ב-ו', שֶׁהַמַּלְאָכִים הַיּוֹרְדִים בְּעֶרֶב שַׁבַּת קֹדֶשׁ עוֹלִים לְמַעְלָה עַל יְדֵי סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה, וְיוֹרְדִים שׁוּב אַחַר כָּךְ בְּיוֹם ו'.

רַבִּים וְטוֹבִים נוֹהֲגִים לְהַקְפִּיד מִדֵּי מוֹצָאֵי שַׁבָּת לְקַיֵּם אֶת סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה, כְּמוֹ שֶׁנִּפְסַק בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (או"ח סי' ש ס"א) 'לְעוֹלָם יְסַדֵּר אָדָם שֻׁלְחָנוֹ בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת כְּדֵי לְלַוּוֹת אֶת הַשַּׁבָּת, אֲפִלּוּ אֵינוֹ צָרִיךְ אֶלָּא לְכַזַּיִת'. וּדְבָרִים נִשְׂגָּבִים כָּתְבוּ רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּגֹדֶל מַעֲלָתָהּ וַחֲשִׁיבוּתָהּ.

בְּסֵפֶר **אֵילָה שְׁלֻחָה** (עמ' קנח) מֵבִיא הגה"ק **רַבִּי נַפְתָּלִי מִלִּיטָאוִויסְק ע"ה** בְּשֵׁם הרה"ק **רַבִּי יִשְׂרָאֵל מֵרוּזִ'ין ע"ה**, שֶׁאָמַר בְּדֶרֶךְ צַחוּת עַל אֵלּוּ שֶׁאֵינָם נִזְהָרִים בִּסְעוּדַת מוֹצָאֵי שַׁבָּת וּבִסְעוּדַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ, קוֹרֵא אֲנִי עֲלֵיהֶם 'עַד מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל שְׁתֵּי הַסְּעִפִּים' (מלכים א' יח כא), כִּי אֵלּוּ ב' הַסְּעוּדוֹת יֵשׁ לָהֶם שְׁתֵּי סִימָנִים בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, סְעוּדַת מְלַוֶּה מַלְכָּה בְּסִימָן ש', וּסְעוּדַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ בְּסִימָן תי"ט, וְכָל אֶחָד מֵהַסִּימָנִים הַלָּלוּ הוּא שֶׁל סָעִיף אֶחָד. וְכֵן מֵבִיא בְּסֵפֶר רִמְזֵי שַׁבָּת (אות תשלב) בְּשֵׁם הרה"ק **הַחוֹזֶה מִלּוּבְלִין ע"ה**, שֶׁלָּכֵן הִקְפִּיד מָרָן הַמְחַבֵּר וְסִדֵּר שְׁנֵי סִימָנִים הַלָּלוּ כָּל אֶחָד סִימָן בִּפְנֵי עַצְמוֹ, כְּדֵי לְלַמֵּד עַל חֲשִׁיבוּתָם, שֶׁיְּהֵא עִנְיָן חָשׁוּב בְּעֵינֵי הָעוֹלָם. וְכֵן מוּבָא מִשְּׁמוֹ שֶׁל בַּעַל **הַחִדּוּשֵׁי הָרִי"ם מִגּוּר ע"ה**.

ברזא דאתי"ד
רמזים נפלאים על סדר הפרשה

עֹלִים וְיֹרְדִים - בְּכָל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל

מַעֲשֵׂי הַיְּהוּדִי פּוֹעֲלִים נִפְלָאוֹת בָּעֶלְיוֹנִים

וַיְחֻלַּם וְהִנֵּה סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ (כח יב). מִכָּאן יֵשׁ לְכָל יְהוּדִי לָקַחַת חִזּוּק גָּדוֹל, לָדַעַת וּלְהַאֲמִין שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו וְדִבּוּרָיו וּמַחְשְׁבוֹתָיו פּוֹעֲלִים וּמְשַׁפִּיעִים בָּעֶלְיוֹנִים, וְכָל מִלָּה שֶׁזּוֹכִים לַהֲגוֹת בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה הֲרֵי זֶה מְחַיֶּה עוֹלָמוֹת עֶלְיוֹנִים, וַעֲבוֹדַת הַיְּהוּדִי בְּפֹרָט בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה פּוֹעֶלֶת פְּעֻלּוֹת רַבּוֹת וְנִשְׂגָּבוֹת, כְּמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ בְּסִפְרָן שֶׁל צַדִּיקִים עַל הָאָמוּר בְּפִרְקֵי אָבוֹת (פ"ב מ"א) 'דַּע מַה לְמַעְלָה מִמְּךָ', כְּלוֹמַר, דַּע וְהַאֲמֵן שֶׁכָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם, הַכֹּל 'מִמְּךָ' מֵעֲבוֹדָתְךָ וּמִמַּעֲשֶׂיךָ, אִם הֵם שְׁלֵמִים בְּכַוָּנָה נְכוֹנָה וּרְעוּתָא דְּלִבָּא אֲזַי הֵם פּוֹעֲלִים בַּמְּרוֹמִים וְעוֹשִׂים נַחַת רוּחַ לַה' יִתְבָּרַךְ.

עַל הָאָדָם לָדַעַת וּלְהַאֲמִין כִּי כָּל הָעוֹלָמוֹת תְּלוּיִים בּוֹ וּבְמַעֲשָׂיו, וּכְשֶׁמַּבִּין שֶׁרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה, זוֹכֶה לִרְאוֹת מַרְאוֹת אֱלֹהִים וּלְהַרְגִּישׁ כִּי אָכֵן יֵשׁ ה' בַּמָּקוֹם הַזֶּה, כִּי כְּשֶׁשּׁוֹמֵר עֵינָיו לְמָשָׁל, הֲרֵי שֶׁמְּעוֹרֵר כְּנֶגְדָּם בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים בְּחִינָה זוֹ שֶׁל רְאִיָּה, שֶׁזּוֹכֶה לְקַבֵּל הָאָרוֹת רוּחָנִיּוֹת בְּעֵינָיו מִשָּׁמַיִם, שֶׁהֲרֵי כָּךְ עוֹרֵר בְּמַעֲשָׂיו שֶׁיִּשְׁפַּע עַל עֵינָיו לְרְאוֹת מַרְאוֹת אֱלֹהִים וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל (ויק"ר כג יג) שֶׁכָּל הַשּׁוֹמֵר עֵינָיו מִלְּרְאוֹת בְּרָע זוֹכֶה וּמְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׁכִינָה כַּנֶּאֱמַר (ישעיה לג טו) 'עֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרָע' וְאַחַר כָּךְ כָּתוּב (שם פסוק יז) 'מֶלֶךְ בְּיָפְיוֹ תֶּחֱזֶינָה עֵינֶיךָ'.

וְכָךְ אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר גַּם אֶת הֶמְשֵׁךְ דִּבְרֵי הַמִּשְׁנָה שָׁם, שֶׁלְּאַחַר שֶׁאָמַר 'דַּע מַה לְמַעְלָה מִמְּךָ' שֶׁכָּל הָעוֹלָמוֹת תְּלוּיִים בּוֹ וּבְמַעֲשָׂיו, אָמַר 'עַיִן רוֹאָה' שֶׁכַּאֲשֶׁר שׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו מֵעוֹרֵר מִלְמַעְלָה בְּחִינַת 'עַיִן רוֹאָה' וְזוֹכֶה לִרְאוֹת מַרְאוֹת גְּדוֹלוֹת מְאִירִים בְּאוֹר יְקָרוֹת כְּדֶרֶךְ שֶׁמָּצִינוּ בְּרַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים גְּדוֹלֵי הָעוֹלָם, **הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ וְהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ ע"ה**, שֶׁזָּכוּ לְמַרְאוֹת אֱלֹהִים שֶׁלֹּא זָכוּ לָהֶם מַלְאָכִים וּשְׂרָפִים, וְהַכֹּל בְּכֹחַ קְדֻשַּׁת נַפְשָׁם שֶׁשִּׁמְּרוּהָ וְזִכְּכוּהָ זִכּוּךְ עַל גַּבֵּי זִכּוּךְ, וְעַל יְדֵי כָּךְ הִתְעוֹרְרוּ מִשָּׁמַיִם לְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם קְדֻשָּׁה בְּלִי גְּבוּל וּמִדָּה.

אֲפִלּוּ נְקֻדָּה קְטַנָּה לְמַטָּה גְּדוֹלָה הִיא לְמַעְלָה

לִפְעָמִים אֵין בְּיכֹלֶת הָאָדָם לְהַשִּׂיג עַד כַּמָּה כָּל מַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ מַשְׁפִּיעַ וּפוֹעֵל בַּמְּרוֹמִים, וְהוּא טוֹעֶה לַחְשֹׁב מָה אִם יִתְרַשֵּׁל מְעַט וּמִי יַרְגִּישׁ בְּחִסָּרוֹן קַל בְּמַעֲשָׂיו, אוּלָם צָרִיךְ לָדַעַת וְלִזְכֹּר שֶׁכָּל מַעֲשֶׂה קַל בָּעוֹלָם הַזֶּה חָשׁוּב לְאֵין עֵרֶךְ לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם, וְכַמְבֹאָר הַדָּבָר בְּדֶרֶךְ מָשָׁל, לְמֶלֶךְ שֶׁבִּקֵּשׁ מִשָּׂרָיו הַחֲכָמִים לְהָכִין לוֹ מַפָּה מְסֻדֶּרֶת שֶׁל כָּל הַמְּדִינוֹת שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם כְּדֵי לְהָכִין לָהֶם מָזוֹן וּמִחְיָה לְפַרְנָסָתָם, וְכַאֲשֶׁר קִבֵּל הַמַּפָּה הִתְבּוֹנֵן וְהִבְחִין שֶׁמְּדִינָה אַחַת חֲסֵרָה שָׁם וְלֹא צִיְּנָה בִּמְקוֹמָהּ הָרָאוּי לָהּ, הַצַּיָּר הִתְנַצֵּל בְּאָמְרוֹ מָה בְּכָךְ שֶׁנִּקְדָּה קְטַנָּה חֲסֵרָה מִתּוֹךְ מַפָּה יָפָה וּמְסֻדֶּרֶת כָּל כָּךְ. אֲבָל הַמֶּלֶךְ הַנֶּאֱמָן הִסְבִּיר לוֹ שֶׁכָּל נְקֻדָּה הַנִּרְאֵית קְטַנָּה, אֲמָנָם כָּךְ הִיא עַל גַּבֵּי הַמַּפָּה, אַךְ בְּפֹעַל מְדֻבָּר בְּמְדִינָה שְׁלֵמָה הַכּוֹלֶלֶת בְּתוֹכָהּ בְּנֵי אָדָם וּבַעֲלֵי חַיִּים רַבִּים מִסְפָּר, וְהַמְבַקֵּשׁ שֶׁתִּצְלִיחַ מַלְכוּתוֹ עָלָיו לִדְאוֹג לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשָׁיו בְּלִי שׁוּם חִסָּרוֹן וּמִגְרַעַת.

מַעֲלַת כָּל תֵּבָה וְאוֹת שֶׁל קְדֻשָּׁה בַּשָּׁמַיִם

הוּא הַדָּבָר בַּנִּמְשָׁל, כְּשֶׁעוֹסֵק הָאָדָם בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, צָרִיךְ לִתֵּן לִבּוֹ שֶׁכָּל תֵּבָה וְכָל אוֹת יֵשׁ לָהֶם חֲשִׁיבוּת וּמַעֲלָה בְּפָנֵי עַצְמָם, וְחָלִילָה לֹא לְהִתְרַשֵּׁל וְלֹא לְהַפְסִיד אֲפִלּוּ אַחַת מֵהֶם, כִּי הָאָדָם הוּא בִּבְחִינַת 'סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה', אֲבָל 'רֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה', וְכָל אוֹת וְתֵבָה מִתְקַנֶּנֶת תִּקּוּן נִכְבָּד בַּשָּׁמַיִם, וְכַמָּה יִתְעַטֵּר כְּשֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדוֹ לְהַבְחִין אֵיךְ מִתּוֹךְ הַתִּקּוּן הַגָּדוֹל וְהֶחָשׁוּב שֶׁהִתְעוֹרֵר בִּזְכוּת מַעֲשָׂיו, יֶחְסַר מִמֶּנּוּ הַשְׁלֵמוּת כְּתוֹצָאָה מִן הַפְּגָם הַיָּחִיד שֶׁנִּמְצָא בַּעֲבוֹדָתוֹ. וּלְפִי כָּךְ יִתְחַזֵּק מְאֹד שֶׁכָּל תֵּבָה וְכָל אוֹת יִהְיוּ בִּשְׁלֵמוּת הַכַּוָּנָה הָרְאוּיָה, כִּי אֲפִלּוּ אוֹת אַחַת יֵשׁ בָּהּ סוֹדוֹת נוֹרָאִים וְתִקּוּן עוֹלָם שָׁלֵם כְּמוֹ שֶׁנִּרְמַז בְּפָסוּק 'אוֹת הִיא לְעֹלָם', וְכֵן אָמַר **הַבַּעַל שֵׁם טוֹב ע"ה** עַל הַפָּסוּק 'צֹהַר תַּעֲשֶׂה לַתֵּבָה' לְהָאִיר בְּכָל תֵּבָה שֶׁל תּוֹרָה וּתְפִלָּה, שֶׁתִּתְהֶיֶה כָּל עֲבוֹדָתוֹ עוֹשָׂה רֹשֶׁם וְתִקּוּן בָּעֶלְיוֹנִים.

הָאָדָם מֻצָּב אַרְצָה אַךְ מַעֲשָׂיו מַגִּיעִים לַשָּׁמַיִם וְגוֹרְמִים לְהַשְׁפִּיעַ הַשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת

וְיֵשׁ לוֹ לָאָדָם לְהַשְׂרִישׁ זֹאת בְּקִרְבּוֹ כִּי כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל הִנּוֹ 'סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה', שֶׁפּוֹעֵל בְּמַעֲשָׂיו בִּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם, וּמִשֶּׁכָּךְ 'וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ', כְּדִבְרֵי **הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ** (שם) וְאָמְרוּ 'מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים' וְגוֹ' יִרְמֹז אֶל בְּחִינַת מַעֲשִׂים טוֹבִים אֲשֶׁר יִשְׁתַּדֵּל אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְיַעֲלֶה בְּאֶמְצָעוּתָהּ אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים בְּשֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתָן, וְהֵם נִקְרָאִים בְּדִבְרֵיהֶם זַ"ל 'מַיִן נוּקְבִין' לָהֶם יִקָּרֵא 'מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים', וְכֵן הוּא בְּמִשְׁנַת חֲסִידִים (מסכת אבות פ"ד מ"א) 'הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת קָנָה לוֹ פַּרְקְלִיט אֶחָד', וּבַעֲלוֹת אֵלּוּ יֵרְדוּ מַיִן דִּכּוּרִין, כִּי בְּהִתְעוֹרְרוּת הַתַּחְתּוֹנִים יִתְעוֹרְרוּ מַיִם הָעֶלְיוֹנִים לְהַשְׁפִּיעַ אוֹרוֹת נוֹרָאִים בְּסוֹד נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא אָמְרוֹ 'וְיֹרְדִים בּוֹ'. וְאָמְרוֹ 'וְהִנֵּה ה' נִצָּב', פֵּרוּשׁ שֶׁמִּמַּדְרֵגָה זוֹ יַעֲלֶה לִנְבוּאָה עַצְמָהּ וְלֹא בַּחֲלוֹם יְדַבֵּר בּוֹ אֶלָּא תִּגְלֶה עָלָיו הַשְּׁכִינָה, עַד כָּאן לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ.

וּבְדֶרֶךְ זוֹ כּוֹתֵב **הרה"ק רַאבִּי יִשְׂרָאֵל מֵאַפְּטָא ע"ה** (פרי ויצא ד"ה תוכחת) דְּבָרִים מַלְהִיבִים: וְגַם צָרִיךְ הָאָדָם לְצַיֵּר בְּשִׂכְלוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ וְיִדְמֶה לוֹ מַמָּשׁ, שֶׁהָאָדָם הוּא 'סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה' בְּתוֹךְ אַרְצִיּוּת וַעֲשִׂמִיּוּת. אַךְ 'וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמָיְמָה'. הַיְינוּ שִׂכְלוֹ וְשׂרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ הוּא דָּבוּק לְמַעְלָה בַּשָּׁמַיִם. 'וְהִנֵּה מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים עֹלִים וְיֹרְדִים בּוֹ', רוֹצֶה לוֹמַר, כְּשֶׁהָאָדָם מַגְבִּיהַּ אֶת לִבּוֹ וּמֹחוֹ לַעֲבוֹדַת ה' יִתְבָּרַךְ אָז מַעֲלֶה כָּל הַמַּלְאָכִים לְרוּם שָׁמַיִם הָעֶלְיוֹנִים וּמַשְׁפִּיעַ לָהֶם חִיּוּת הַקֹּדֶשׁ. וּבְאֹם לָאו חַס וְשָׁלוֹם אָז 'וְיֹרְדִים בּוֹ', יֵשׁ לָהֶם יְרִידָה עַל יָדוֹ כְּמַאֲמַר חֲז"ל (איכ"ר א לה) מַתִּישִׁין כֹּחוֹ שֶׁל מַעְלָה חַס וְשָׁלוֹם. גַּם זֹאת צָרִיךְ הָאָדָם לִהְיוֹת תָּמִיד בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ אֵיךְ שֶׁכָּל הַכֹּחוֹת כֻּלָּם הָעֶלְיוֹנִים כֻּלָּם כְּאֶחָד תְּלוּיִים בְּמַעֲשֵׂהוּ הָאָדָם הֵן לְהַעֲלוֹתָם אוֹ לְהָפֵךְ חַס וְשָׁלוֹם, עַד כָּאן לְשׁוֹן קָדְשׁוֹ.

הַשְׁפָּעוֹת מַעֲשֵׂי הָאָדָם מִכֹּחַ הַמְשַׁלֵּחַ שֶׁבַּשָּׁלִיחַ

וְאַל תִּתְמַהּ כֵּיצַד יִתָּכֵן כַּדָּבָר הַזֶּה, שֶׁבַּר אֱנוֹשׁ יוּכַל בְּמַעֲשָׂיו לְהָנִיעַ עוֹלָמוֹת לְטוֹב וּלְמוּטָב, מֵהֵיכָן שׁוֹאֵב הוּא אֶת כֹּחוֹ. מוּבָא בְּשֵׁם **בַּעַל הָאֲבָנִי נֵזֶר ע"ה** שֶׁאָמַר, שֶׁלִּכְאוֹרָה יֵשׁ לִתְמֹהַּ, אֵיךְ מַעֲשֶׂה בָּשָׂר וָדָם קָרוּץ מֵחֹמֶר יִפְעַל בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים. אַךְ הַתֵּרוּץ הוּא, שֶׁהָאָדָם הוּא שָׁלִיחַ מֵה' יִתְבָּרַךְ לְקַיֵּם מִצְוֹתָיו, וְשָׁלִיחַ לְעוֹלָם יֵשׁ בּוֹ כֹּחַ הַמְשַׁלֵּחַ, וּמַעֲשֶׂה הַשָּׁלִיחַ מִתְיַחֵס לְהַמְשַׁלֵּחַ, עַל כֵּן הַמִּצְוֹת שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בִּשְׁלִיחוּת ה' יִתְבָּרַךְ נֶחְשָׁב שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַצְמוֹ הוּא הָעוֹשֶׂה, וְאִם כֵּן אֵין תְּמַהּ מַה שֶּׁהַמִּצְוֹת פּוֹעֲלִין בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, עַד כָּאן דִּבְרֵי קָדְשׁוֹ.

ה' מְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת וּבְכָךְ יֵשׁ כֹּחַ בָּהֶם לִפְעֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת

וְיֵשׁ לְהוֹסִיף עוֹד עַל פִּי הַמּבֹאָר בְּסִפְרָן שֶׁל צַדִּיקִים שֶׁלְּפִיכָךְ מְבָרְכִים 'קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו', כִּי מִלְּבַד שֶׁצִּוָּנוּ וְקִדְּשָׁנוּ בְּאֶמְצָעוּת הַמִּצְוֹת, עוֹד נוֹסָף עַל כָּךְ שֶׁהוּא עַצְמוֹ מְקַיֵּם אוֹתָנוּ אֶת הַמִּצְוֹת, וְלָכֵן נִקְרָאִים 'מִצְוֹתָיו' דַּוְקָא, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְקַיֵּם הַמִּצְוֹת כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּגְּמָרָא (ברכות ו.) שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְנִיחַ תְּפִלִּין, וְאָמְרוּ (שם ז.) שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִתְפַּלֵּל, וּבִירוּשַׁלְמִי אָמְרוּ (ר"ה פ"א ה"ג), בְּנֹהַג שֶׁבָּעוֹלָם מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם גּוֹזֵר גְּזֵרָה, רָצָה מְקַיְּמָהּ רָצוּ אֲחֵרִים מְקַיְּמִים אוֹתָהּ, אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵינוֹ כֵּן אֶלָּא גּוֹזֵר גְּזֵרָה וּמְקַיְּמָהּ תְּחִלָּה, מַאי טַעְמָא 'וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי אֲנִי ה'' (ויקרא כב ט), אֲנִי הוּא שֶׁשִּׁמַּרְתִּי מִצְוֹתַיְיהוּ שֶׁל תּוֹרָה תְּחִלָּה.

וּלְפִי זֶה אֶפְשָׁר לוֹמַר שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁבְּנֵי יִשְׂרָאֵל מְקַיְּמִים הַמִּצְוֹת בָּעוֹלָם הַזֶּה הֵם מְעוֹרְרִים גַּם שֶׁיְּקַיְּמִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּעֲצְמוֹ אֶת הַמִּצְוֹת, וְעַל יְדֵי כֵּן נִפְעָלִים כָּל הַתִּקּוּנִים בָּעֶלְיוֹנִים מִכֹּחָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שֹׁרֶשׁ נִשְׁמַת הָאָדָם בָּעֶלְיוֹנִים

עוֹד יֵשׁ לְהוֹסִיף וּלְבָאֵר, כִּי נִשְׁמַת הָאָדָם עִקַּר שָׁרְשָׁהּ מִן הָעֶלְיוֹנִים, כִּי מִקּוֹר מַחֲצַבְתָּהּ מִתַּחַת כִּסֵּא הַכָּבוֹד, וּכְשֶׁהִיא נִתֶּנֶת לָאָדָם אֵינָהּ נֶעְתֶּקֶת מִמְּקוֹמָהּ הָרִאשׁוֹן, אֶלָּא הֵאָרָה מִן הַנְּשָׁמָה מִתְפַּשֶּׁטֶת וּמִשְׁתַּלְשֶׁלֶת מֵעוֹלָם לְעוֹלָם עַד שֶׁמִּתְלַבֶּשֶׁת בְּגוּף הָאָדָם, וּבְכָל לַיְלָה עוֹלֶה חֵלֶק הַנְּשָׁמָה שֶׁבַּגּוּף לְמְקוֹרוֹ שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁמִּמֶּנּוּ הוּא שׁוֹאֵב אֶת חִיּוּתוֹ, וּלְפִי זֶה יוּבַן מְאֹד שֶׁכָּל מִצְוָה וּמַעֲשֶׂה טוֹב, וְכֵן כָּל לִמּוּד תּוֹרָה וְחֶסֶד וּמִדָּה טוֹבָה עוֹשִׂים רֹשֶׁם גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, כִּי שָׁם מְקוֹר חִיּוּתוֹ שֶׁל הָאָדָם וּמִשָּׁם הוּא שׁוֹאֵב אֶת כֹּחוֹ, וְלָכֵן יֵשׁ בְּיָדוֹ לְעוֹרֵר רֹשֶׁם חָזָק בִּמְקוֹר שָׁרְשׁוֹ שֶׁבָּעֶלְיוֹנִים.



מִילִּין יְקִירִין

מאמרי קודש ודברי חכמה וחיזוק
בעניני עבודת ה' והליכות חיים,
מסודרים על סדר יום השבת

מַתָּנָה טוֹבָה - הַיְכֹלֶת לִשְׁלֹט בַּמַּחֲשָׁבוֹת

ג, חֲלָקִים לַעֲשִׂיַּת מִצְוָה שְׁלֵמָה

שְׁלֵמוּתָהּ שֶׁל כָּל מִצְוָה יָדוּעַ שֶׁהוּא בְּאֶמְצָעוּת קִיּוּם שְׁלֹשֶׁת חֲלָקֶיהָ שֶׁהֵם מַחֲשָׁבָה דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה, מַעֲשֶׂה הַמִּצְוָה הוּא חֵלֶק הָעֲשִׂיָּה, הַבְּרָכָה לְפָנֶיהָ הִיא חֵלֶק הַדִּבּוּר, וְהַכַּוָּנָה שֶׁל הַמִּצְוָה הִיא חֵלֶק הַמַּחֲשָׁבָה, וְזֶה סוֹד מַה שֶּׁאוֹמְרִים קֹדֶם עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה 'לְשֵׁם יִחוּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ', כְּדֵי לְעוֹרֵר אֶת הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁהִיא הַמַּשְׁלִימָה אֶת עֲבוֹדַת הַמִּצְוָה, שֶׁתֵּעָשֶׂה בִּשְׁלֵמוּת מַחֲשָׁבָה דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה.

וְכָתַב עַל כָּךְ הַשְּׁפַת אֱמֶת ע"ה (פר' קדושים תרנ"ט ד"ה במדרש), אָמְנָם אֶת חֶלְקֵי הַמַּעֲשֶׂה וְהַדִּבּוּר יָכוֹל אָדָם לְקַדֵּשׁ עַצְמוֹ וּלְקַיֵּם אוֹתָם בִּשְׁלֵמוּת, אַךְ אֶת חֵלֶק הַמַּחֲשָׁבָה קָשֶׁה עַד מְאֹד לְקַיֵּם בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁכֵּן אֵין הָאָדָם שׁוֹלֵט לְגַמְרֵי עַל הַמַּחֲשָׁבָה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזַ"ל (ב"ב קסד:) אָמַר רַב, שָׁלֹשׁ עֲבֵרוֹת אֵין אָדָם נִצּוֹל מֵהֶם בְּכָל יוֹם וְכוּ' וְאַחַת מֵהֶם הִיא 'בְּהִרְהוּר עֲבֵרָה', מִכָּאן אַתָּה לָמֵד שֶׁאֵין שְׁלִיטָה עַל הִרְהוּר. אִם כֵּן קָשֶׁה כֵּיצַד יָכוֹל הָאָדָם לְקַדֵּשׁ גַּם אֶת חֵלֶק הַמַּחֲשָׁבָה וְשָׁרַק עַל יְדֵי זֶה יְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה בִּשְׁלֵמוּת.

אוּלָם הַתְּשׁוּבָה הִיא, שֶׁהֲלֹא יָדוּעַ שֶׁאֵין הַיֵּצֶר הָרָע יוֹדֵעַ מַה שֶּׁיֵּשׁ בְּמַחְשָׁבוֹת בְּנֵי אָדָם, וְיוֹדֵעַ רַק אִם שׁוֹמֵעַ דִּבּוּר אוֹ רוֹאֶה שֶׁנַּעֲשָׂה מַעֲשֶׂה, אַךְ אֶת הַמַּחֲשָׁבָה רַק הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ. אֲשֶׁר עַל כֵּן הָעֵצָה לָאָדָם שֶׁיּוּכַל לְכַוֵּן כַּוָּנוֹת הַמִּצְוָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ הִיא, לְהַתְחִיל לְהִתְכּוֹנֵן בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ קֹדֶם הַמִּצְוָה עוֹד בְּטֶרֶם יְדַבֵּר עַל כָּךְ וּבְוַדַּאי קֹדֶם שֶׁיַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂיהָ, וְאָז כַּאֲשֶׁר בְּטֶרֶם עֲשִׂיָּתוֹ וְדִבּוּרוֹ הוּא כְּבָר מְחַשֵּׁב בְּמַחְשֶׁבֶת הַמִּצְוָה אֵין לַיֵּצֶר הָרָע שְׁלִיטָה עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ שֶׁהֲרֵי אֵינוֹ יוֹדֵעַ מְמֶּנָּה, אַךְ אִם יַמְתִּין לְעוֹרֵר אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעֵת עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה וְהַבְּרָכָה עָלֶיהָ אוֹ אָז כְּבָר יֵדַע מִמֶּנָּה הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁכֵּן נוֹדַע לוֹ בְּאֶמְצָעוּת הַמַּעֲשֶׂה וְהַדִּבּוּר. אִם כֵּן זֹאת נַעֲשָׂה וְנִחְיֶה, שֶׁנְּכִין נַפְשֵׁנוּ וְלִבֵּנוּ בַּהֲכָנָה דְּרָבָּה וּבְהִרְהוּרֵי מִצְוָה שֶׁבָּם מִתְקַדֵּשׁ הָאָדָם, וְהַיֵּצֶר הָרָע אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִמַּחֲשָׁבוֹת אֵלּוּ וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהַפְרִיעַ.

כַּאֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כָּךְ, יִזְכֶּה לְסִיּוּעַ מִשָּׁמַיִם לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוָה עַל כָּל חֶלְקֶיהָ מַחֲשָׁבָה דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה, מֵאַחַר שֶׁיָּדוּעַ מִסִּפְרֵי הַקֹּדֶשׁ שֶׁמִּכָּל חֵלֶק מֵהַמִּצְוָה נִבְרָא מַלְאָךְ, וְהַמַּלְאָךְ הַנִּבְרָא מִמַּחֲשֶׁבֶת הַמִּצְוָה שֶׁזֶּה עֲתָה חִשֵּׁב וְהֵכִין עַצְמוֹ, הוּא הָעוֹמֵד לוֹ לָאָדָם לְסַיֵּעַ לוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת הַמַּצְוָה בִּשְׁלֵמוּת, וְעוֹד זֹאת לוֹ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְצַרֵּף מַחֲשָׁבָה טוֹבָה לְמַעֲשֶׂה וְנֶחְשָׁב כְּאִלּוּ וּכְבָר עָשָׂה אֶת הַמִּצְוָה, וַאֲחַר כָּךְ כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְקִיּוּם הַמִּצְוָה בְּפֹעַל בְּדִבּוּר וּמַעֲשֶׂה, כְּבָר יֵשׁ לוֹ סַיְיעְתָּא דִּשְׁמַיָּא שֶׁגַּם הַכַּוָּנָה וְהַמַּחֲשָׁבָה שֶׁחוֹשֵׁב עַתָּה תּוֹךְ כְּדֵי עֲשִׂיָּה, גַּם בָּהּ תִּכּוֹן מַחֲשַׁבְתּוֹ וְלֹא יוּכַל יֵצֶר הָרָע לְהַפְרִיעוֹ, אֲפִלּוּ שֶׁבְּשָׁעָה זוֹ הוּא כְּבָר יוֹדֵעַ מֵהַמַּחֲשָׁבָה, אַךְ מֵאַחַר וְהִקְדִּים מַחֲשַׁבְתּוֹ קִבֵּל סִיּוּעַ עֶלְיוֹן לַעֲמֹד כְּנֶגֶד יְצִרוֹ וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה בִּשְׁלֵמוּת.

בְּשַׁבָּת מְקַבְּלִים 'מַתָּנָה טוֹבָה' וְהִיא הַכֹּחַ לִשְׁלֹט עַל הַמַּחֲשָׁבוֹת

בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ מְקַבְּלִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 'מַתָּנָה טוֹבָה' מִבֵּית גְּנָזָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּמַהִי מַתָּנָה טוֹבָה, כְּשֶׁמְּקַבֵּל דָּבָר שֶׁאֵין בְּיָכְלְתּוֹ לְהַגִּיעַ אֵלָיו, וְגַם אִם יִתֵּן כָּל הוֹן בֵּיתוֹ לֹא יוּכַל לִזְכּוֹת בּוֹ, כְּדֶרֶמַת דָּבָר יְקַר עֵרֶךְ שֶׁאֵין לוֹ שֵׁנִי כְּמוֹתוֹ הַסָּפוּן וּמְסֻתָּר בְּבֵית גְּנָזָיו, וְהָאָדָם הַמֻּחְזָק בְּחֻפֶּץ זֶה אֵינוֹ מוּכָן לְמוֹכְרוֹ בְּשׁוּם הוֹן שֶׁבָּעוֹלָם, וְהָיָה אִם יַחְלִיט לָתֵת לְמִישֶׁהוּ אוֹצָר גָּנוּז זֶה, זוֹהִי הַנִּקְרֵאת 'מַתָּנָה טוֹבָה'. מַתָּנָה רְגִילָה יָכוֹל כָּל אָדָם לִקְנוֹת, וְאִם אֵינוֹ אָדָם הַחֲסַר מָמוֹן יוּכַל לְהַשִּׂיג כָּל אֲשֶׁר יַחְפֹּץ לִבּוֹ, אַךְ 'מַתָּנָה טוֹבָה' הִיא זוֹ שֶׁלֹּא שַׁיָּךְ לְהַשִּׂיגָהּ בְּעַד מָמוֹן וְדוֹמָיו.

אוֹמֵר הַשְּׁפַת אֱמֶת ע"ה (פר' קדושים תרס"ב ד"ה עוד), הַמַּתָּנָה הַטּוֹבָה הִיא הַכֹּחַ לִשְׁלֹט עַל הַמַּחֲשָׁבָה. אָמְנָם בַּדֶּרֶךְ הַטִּבְעִית אֵין אָדָם נִצּוֹל מֵהִרְהוּרֵי עֲבֵרָה, וְכַמָּה שֶׁיַּעֲמֹל וְיַשְׁקִיעַ לֹא יוּכַל לְהַשִּׂיג שְׁלִיטָה מְלֵאָה עַל הַמַּחֲשָׁבָה, אַךְ בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ נוֹתֵן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא 'מַתָּנָה טוֹבָה' מִבֵּית גְּנָזָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁיּוּכְלוּ לִשְׁלֹט עַל מַחֲשַׁבְתָּם, שֶׁכֵּן מָצִינוּ שֶׁאָמְרוּ חֲזַ"ל שֶׁלֹּא יְהַרְהֵר אָדָם בְּמִלְאכָה בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ, אִם כֵּן מוּכָח שֶׁיֵּשׁ יְכֹלֶת וְכֹחַ לָאָדָם לִשְׁלֹט עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ בְּשַׁבָּת. וְיֵשׁ לְהוֹסִיף כִּי מֵאַחַר שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה אֵינָהּ גִּלּוּיָה כִּי אִם לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּשׁוֹנָה מֵהַמַּעֲשֶׂה וְהַדִּבּוּר הַגְּלוּיִים לַכֹּל, לְפִיכָךְ הַשַּׁבָּת שֶׁכְּנֶגְדָּהּ נִמְצֵאת בְּבֵית גְּנָזָיו דַּוְקָא, וְלֹא נוֹדַעַת לְשׁוּם בְּרִיָּה.

כֹּחַ הַשְּׁלִיטָה עַל הַמַּחֲשָׁבָה הוּא בְּכֹחַ הַנְּשָׁמָה יְתֵרָה

הַכֹּחַ הַמְיֻחָד הַזֶּה מַגִּיעַ עִם הַנְּשָׁמָה הַיְתֵרָה שֶׁזּוֹכֶה הָאָדָם בְּשַׁבָּת, כִּי בְּאוּר הַמַּלָּה 'יְתֵרָה' הוּא יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁהוּא יָכוֹל בְּכֹחוֹתָיו, כִּי אָכֵן בְּשַׁבָּת זוֹכֶה וּמְקַבֵּל יְכֹלֶת לְקַדֵּשׁ אֶת מַחְשְׁבוֹתָיו. וְכַיָּדוּעַ (תיקו"ז תיקון כ"ב סח:) 'נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה' הֵם כְּנֶגֶד 'מַחֲשָׁבָה דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה', הַנְּשָׁמָה כְּנֶגֶד הַמַּחֲשָׁבָה רוּחַ כְּנֶגֶד דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה כְּנֶגֶד נֶפֶשׁ. לָכֵן בְּשַׁבָּת שֶׁבָּהּ מִתְגַּלֶּה כֹּחַ הַנְּשָׁמָה יְכוֹלִים לְהִתְגַּבֵּר עַל הַמַּחֲשָׁבוֹת וּלְשָׁלְטֹ עֲלֵיהֶם.

וְלֹא זוֹ בִּלְבַד שֶׁכֹּחַ הַמַּחֲשָׁבָה יָכוֹל לְהַגִּיעַ לִשְׁלֵמוּת בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ, אֶלָּא יַחַד עִמּוֹ מַגִּיעִים גַּם חֵלֶק הַדִּבּוּר וְהַמַּעֲשֶׂה לִשְׁלֵמוּת, וְלָכֵן אָמְרוּ שֶׁכָּל אָדָם יֵשׁ לוֹ לְקַבֵּל בְּשַׁבָּת נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁהֵם בִּבְחִינַת מַחֲשָׁבָה דִּבּוּר וּמַעֲשֶׂה, שֶׁהַשַּׁבָּת מְסַיַּעַת שֶׁיִּהְיוּ כֹּחַ הַנר"נ שׁוֹלְטִים עַל הַגּוּף, שֶׁכֵּן הֵם נַעֲשִׂים בְּהִשְׁתַּתְּפוּת חֶלְקֵי הַגּוּף בְּנֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל מְכֻוָּנִים בְּשַׁבָּת שֶׁיִּגְבַּר אוֹר הַנְּשָׁמָה עַל הַגּוּף - בְּמַחֲשָׁבָה, וְאוֹר הָרוּחַ בְּדִבּוּר וְאוֹר הַנֶּפֶשׁ בְּמַעֲשֶׂה, וְיִהְיוּ הַנֶּפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה יְתֵרִים וּמִתְגַּבְּרִים עַל הִשְׁתַּתְּפוּת הַגּוּף (שפת אמת פר' שופטים תר"ס ד"ה כי אתה).

עֵצָה לְקַיֵּם חֵלֶק הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁבְּמִצְוָה עַל יְדֵי שֶׁמּוֹשֵׁךְ כֹּחַ מִיּוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁבָּהּ שׁוֹלְטִים עַל הַמַּחֲשָׁבָה

כֹּחַ זֶה שֶׁמִּתְגַּלֶּה בְּשַׁבָּת מַשְׁפִּיעַ גַּם עַל כָּל יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, וְנִמְצָא בְּיָדֵינוּ עֵצָה מְעֻלָּה לְקִיּוּם הַמִּצְוָה גַּם עַל יְדֵי הַמַּחֲשָׁבָה אַף כִּי יְדוּעִים הַמַּעֲשֶׂה וְהַדִּבּוּר לַיֵּצֶר הָרָע, כִּי הַכֹּחַ שֶׁל הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ גַּם לִימֵי הַחֹל לְפִי הַקְּדֻשָּׁה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּשַׁבָּת, שֶׁעַל יְדֵי קְדֻשָּׁה יְתֵרָה יוּכַל לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקְּדֻשָּׁה לְכָל יְמֵי הַחֹל, וּמִימֵינוּ מִתְבָּרְכִין כָּל שִׁיתָּא יוֹמִין' (זוהר פר' יתרו פח.), וּמִטַּעַם זֶה נוֹהֲגִים לִמְנוֹת אֶת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ 'רִאשׁוֹן בְּשַׁבָּת' 'שֵׁנִי בְּשַׁבָּת', כְּדֵי לְקַיֵּם בָּזֶה מִצְוַת 'זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ' בְּכָל הַשָּׁבוּעַ, וְעַל יְדֵי שֶׁזּוֹכְרִים בְּכָל יוֹם אֶת הַשַּׁבָּת נִשְׁפָּע מִמֶּנָּה שֶׁפַע בְּרָכָה כָּל שִׁשֶּׁת יְמֵי הַשָּׁבוּעַ. וְלָכֵן ג' יָמִים קֹדֶם הַשַּׁבָּת הֵם הֲכָנָה לְשַׁבָּת, כִּדְאִיתָא (פרי עץ חיים שער השבת פ"א) שַׁבְּיוֹם ד' יְכַוֵּן לְקַבֵּל תּוֹסֶפֶת נֶפֶשׁ שֶׁל שַׁבָּת הַבָּאָה, וּבְיוֹם ה' יְכַוֵּן לְקַבֵּל תּוֹסֶפֶת רוּחַ, וּבְיוֹם ו' יְכַוֵּן לְקַבֵּל תּוֹסֶפֶת הַנְּשָׁמָה. וְכֵן לְאַחַר הַשַּׁבָּת נִשְׁאֶרֶת תּוֹסֶפֶת הַנְּשָׁמָה עַד יוֹם א', וְתוֹסֶפֶת רוּחַ נִשְׁאֶרֶת עַד יוֹם ב', וְתוֹסֶפֶת הַנֶּפֶשׁ נִשְׁאֶרֶת עַד יוֹם ג'.

וְכָךְ אוֹמְרִים אָנוּ בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן בְּשַׁבָּת 'רְצֵה וְהַחֲלִיצֵנוּ וְכוּ' וְאַל תְּהִי צָרָה וְיָגוֹן בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ', וְנִשְׁאֲלֶת הַשְּׁאֵלָה, מַדּוּעַ מְבַקְּשִׁים אֲנַחְנוּ רַק עַל יוֹם מְנוּחָתֵנוּ מָה עִם יְמֵי הַחֹל, מַדּוּעַ לֹא מְבַקְּשִׁים שֶׁלֹּא תִּהְיֶה צָרָה וְיָגוֹן בְּכָל הַיָּמִים. אֶלָּא שֶׁכַּאֲשֶׁר מִתְפַּלְּלִים בְּכַוָּנָה יִתֵּרָה בְּשַׁבָּת זֶה מַשְׁפִּיעַ עַל כָּל יְמֵי הַחֹל.

יצא לאור ע"י מכון אור לישרים
© כל הזכויות שמורות
אין להעתיק או לצטט ללא אישור
מפורש בכתב ממכון אור לישרים